

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400114321

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Националната здравноосигурителна каса за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията.....	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Обръщане на внимание.....	5
Правно основание за извършване на одита	7
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	7
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	7
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	8
Некоригирани неправилни отчитания	9
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби	9
Коригирани неправилни отчитания	9
Съществени недостатъци на вътрешния контрол.....	9
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	11

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
МФ	Министерство на финансите
ОПР	Отчет за приходи и разходи
ВРБ	Второстепенен разпоредител с бюджет
ЗЗО	Закон за здравното осигуряване
НЗОК	Националната здравноосигурителна каса
ЦУ	Централно управление
СЗОК	Софийска здравноосигурителна каса
РЗОК	Районна здравноосигурителна каса
НАП	Национална агенция по приходите

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

**ДО
ПРОФ. Д-Р ПЕТКО САЛЧЕВ
УПРАВИТЕЛ НА
НАЦИОНАЛНАТА
ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Националната здравноосигурителна каса, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Националната здравноосигурителна каса към 31 декември 2021 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Националната здравноосигурителна каса в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Обръщане на внимание

Без да квалифицира своето мнение, Сметната палата обръща внимание на следните обстоятелства, подходящо оповестени в обяснителната записка към консолидирания годишен финансов отчет (ГФО), които имат значение за правилното разбиране на отчета.¹

1. Съгласно указания на т. 18.1. от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на Министерството на финансите (МФ) приходите от осигурителни вноски се отчитат на касова основа, модифицирана с ефекта от начислените вземания по начети.

Приходите от здравноосигурителни вноски, намерили отражение в ГФО на НЗОК към 31.12.2021 г. са осчетоводени на касова основа.

При отчитане на приходите от здравноосигурителни вноски на начислена основа финансовото и имуществено състояние на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) към 31.12.2021 г. би било различно от това, което е представено в този ГФО.

2. В раздел А, т. 2 „Изменение на нетните активи“ от обяснителната записка е включено пояснение за отрицателния размер на капитала от (-) 429 032 036 лв.:

„Отрицателния размер на капитала в пасива на баланса към 31.12.2021 година на НЗОК се дължи на :

- съставено счетоводно записване към 31.12.2010 г. в размер на 1 413 282 хил. лева, отразяващо преведената наличност от разплащателна сметка на НЗОК в БНБ към 31.12.2010 г. по сметката на Централния бюджет, съгласно ДДС №09 от 15.12.2010 г., раздел VIII на МФ, в резултат § 27, ал. 1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 година, гласуван от Народното събрание на Република България. Същото оказва влияние в изготвените след 2010 година баланси на НЗОК, включително и този към 31.12.2017 година;

- в отчетеното изменение на нетните активи в годишните финансови отчети на НЗОК през годините, нетните салда на раздел 6 „Сметки за разходи“ са повече от нетните салда на раздел 7 „Сметки за приходи и трансфери“. През 2021 г. нетните салда на раздел 6 „Сметки за разходи“ са повече от раздел 7 „Сметки за приходи и трансфери“ със 119 345 985 лв.

3. В раздел Б, т. 1. „Други вземания“ от обяснителната записка е включено пояснение за неуредени към 31.12.2021 г. вземания на НЗОК от чуждестранни институции², във връзка със заявени искове от НЗОК за възстановяване на извършени разходи по реда на чл. 62 от Регламент (ЕО) № 987 от 2009 г., в размер на 14 188 575 лева.³

В раздел V. „Просрочени вземания и задължения“, т. 1 „Просрочени вземания на ЦУ на НЗОК към 31.12.2021 г.“ от същото приложение е оповестено, че 96 862 лв. от тези вземания са просрочени, като е представена информация за институциите, дата на изпращане на иска и дължимата сума към 31.12.2021 г.

4. В раздел Б. „Пасиви и приходи за бъдещи периоди“ – „Пасив на баланса“, т. 1 „Краткосрочни задължения“ от обяснителната записка е включено пояснение за

¹ ОД №01

² Органи във връзка, по отношение на обезщетения в натура, съгласно чл. 36 и чл. 63 от Регламент (ЕИО) №1408/71, чл. 35 и чл. 41 от Регламент (ЕО) №883 от 2004 г.

³ Отразени по сметка 4857 „Други вземания от други държави (приходи-разходни позиции)“

неуредените към 31.12.2021 г. задължения на НЗОК към чуждестранни институции⁴, във връзка с постъпили искове от тях за възстановяване на извършени разходи по реда на чл. 62 от Регламент (ЕО) № 987 от 2009 г. в размер на 115 361 133 лева.⁵

В т. 1 „Краткосрочни задължения“ от същия раздел от обяснителната записка е включено пояснение за начислени по баланса на НЗОК като коректив задължения към договорни партньори по НРД - физически лица, частни лечебни заведения и аптеки, за извършени здравноосигурителни услуги, доставка на лекарствени средства за домашно лечение и диетични храни за специални медицински цели, медицински изделия и лекарствена терапия при злокачествени заболявания, доставчици на лекарствени средства, на медицински изделия и лечение на лица до 18 годишна възраст, съгласно Наредба №2/27.03.2019 г. размер на 65 854 хил. лева.

Задълженията са фактурирани през 2022 г. и се отнасят за дейност извършена през 2021 година. Част от тези доставчици са лечебни заведения-бюджетни организации.

Общо краткосрочните задължения към 31.12.2021 г. на НЗОК са в размер на 626 763 хил. лева.

В раздел V. „Просрочени вземания и задължения“, т. 2 „Просрочени задължения“ от същото приложение е оповестено, че са в размер на 4 826 лв., които се очаква да бъдат заплатени след решение на Надзорния съвет на НЗОК.

5. През 2021 година продължава да действа актуализираната Счетоводна политика на НЗОК от 2020 г., като са променени обхвата и сроковете на провизиране на вземанията на НЗОК във връзка със специфичните стопански процеси, протичащи в системата на НЗОК.

Със Счетоводната политика от 2020 г. е променен обхвата на вземанията, които се провизират, като не се провизират единствено вземания от бюджетни предприятия, БНБ и утвърдени международни организации, в т.ч. лечебни заведения регистрирани по чл. 5 от ЗЛЗ.

Всички останали вземания подлежат на провизиране.

През 2021 година е извършена актуализация на Счетоводната политика на НЗОК, относно разписаните процедури по предоставяне на информация за вземанията и задълженията на НЗОК от/към съответните компетентни институции, по реда на правилата за координация на системите за социална сигурност.

6. В Раздел В, „Задбалансови активи и пасиви“, т. 2 „Задбалансови пасиви“ са оповестени начислени условни задължения в размер на 28 695 456 лева, представляващи условни задължения по заведени и неприключени съдебни дела, по които НЗОК е ответник, с изключение на заведените съдебни дела от договорните партньори за отмяна на издадени индивидуални административни актове и наказателни постановления по реда чл. 76а и чл. 76б от ЗЗО, по които НЗОК има условно вземане. При изготвяне на годишния финансов отчет, съгласно Счетоводната политика на НЗОК и Указания № РД-16-3 от 11.01.2021 г., е изискана информация от юрисконсултите на НЗОК, за състоянието на делата, заведени от и срещу НЗОК, като след направен анализ са определени условните задължения на НЗОК, потвърдени по време на финансовия одит на ГФО на НЗОК за 2021 г.⁶

⁴ Орган за връзка, по отношение на обезщетенията в натура, съгласно Регламент (ЕО) №883 от 2004 г. и Регламент (ЕО) №987 от 2009 г.

⁵ Отразени по сметка 4853 „Други задължения към други държави (приходно-разходни позиции)“

⁶ Начислени по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“ в размер на 28 695 хил. лв.